

6. Каптюрова О.В. Реалізація концепту "політична коректність" в мас-медійному дискурсі [Електронний ресурс] / О.В. Каптюрова // Мовні і концептуальні картини світу. – 2013. – Вип. 43 (2). – С. 137-146. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_43\(2\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_43(2)_23).
7. Коляденко О.О. Термін *фрейм* у лінгвістиці [Електронний ресурс] / О.О. Коляденко // Термінологічний вісник. – 2013. – Вип. 2 (1). – С. 139-144. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/terv_2013_2%281%29_17.
8. Русско-японский словарь / Под. ред. М. Того, С. Сомэя, Т. Исоя, С. Исияма. – Токио: Кэнкюся, 1988. – 2763 с.
9. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / Олена Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
10. Японско-русский словарь / Под. ред. Т. Фудзинума. – Токио: Кэнкюся, 2000. – 1183 с.
11. Яремко Я.П. Концептуальні поняття сучасної політології: лінгвокогнітологічний аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук: спец. 10.02.01 "Українська мова" / Яремко Ярослав Петрович; ДВНЗ "Прикарпатський нац. ун-т ім. Василя Стефаника" МОН України. – Одеса, 2015. – 36 с.
12. Political Correctness [Електронний ресурс]: English / Oxford Living Dictionaries. – Режим доступу: http://en.oxforddictionaries.com/definition/political_correctness.
13. 老田章彦. アメリカ人、差別批判が怖くてもうかつに口を開けず [Електронний ресурс] / 老田章彦 / 国際 // Japan Business Press. – Режим доступу: <http://jbpres.ismedia.jp/articles/-/47893>.
14. 蒲谷宏, 川口義一, 坂本 恵. 敬語表現. 大修館書店. – 東京, 1998. – 236頁.
15. 広辞苑 / 新村出編. – 第六版. 岩波書店 – 東京, 2008. – 3458頁.
16. 国語辞典 / 森岡健二 他 監修. 集英社. – 東京, 1993. – 2064頁.
17. 故事ことわざ活用事典 / 戸谷高明監修. 創拓社. – 東京, 2001. – 542頁.
18. 故事ことわざ事典 / 守随憲治監修. 新文学書房. – 東京, 1984. – 428頁.
19. 新英和中辞典 / 竹林滋・吉川道夫・小川繁司編修. – 第6版. – 研究社. 東京, 1997. – 2111頁.
20. 新和英中辞典 / R.M.V. Collick・日南田一男・田辺宗一編修. – 第4版. – 研究社. 東京, 1995. – 2003頁.

21. 藤沢祐子. ポリティカル・コレクトネスとは? 「平等」の本当の意味が面白い [Електронний ресурс] / 藤沢祐子 (Wasabi) / ブログ // The Huffington Post in association with The Asahi Shimbun. – Режим доступу: http://www.huffingtonpost.jp/yuko-fujisawa/political-correctness_b_8802070.html.
22. 放送禁止用語一覧 [Електронний ресурс] サークル monoroch - モノロク. – Режим доступу: <http://monoroch.net/kinshi>.
23. 放送禁止用語集 [Електронний ресурс] odio's Moonwalker // Yahoo! Japan ジオシティーズ. – Режим доступу: <http://www.geocities.co.jp/WallStreet/4845/odio/kinku.html>.
24. ポリティカル・コレクトネスとは 「言葉狩り」は絶対必要だろ! [Електронний ресурс] コラム / 性差別 // ヨッセンス. – Режим доступу: <http://yossense.com/political-correctness>.
25. ポリティカルコレクトネスは日本では言葉狩り? おとぎ話や批判も! [Електронний ресурс] 海外 // 気ままなトピックス! – Режим доступу: <http://kimamana-topic.com/4923.html>.
26. みんなの日本語中級I. スリーエーネットワーク. – 東京, 2010. – 203頁.
27. みんなの日本語中級II. スリーエーネットワーク. – 東京, 2012. – 191頁.

Надійшла до редколегії 26.08.16

Комиссаров К., канд. филол. наук, доц.

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев

ПОЛИТИЧЕСКАЯ КОРРЕКТНОСТЬ КАК ЛИНГВОПРАГМАТИЧЕСКАЯ КАТЕГОРИЯ (НА МАТЕРИАЛЕ СОВРЕМЕННОГО ЯПОНСКОГО ЯЗЫКА)

Рассмотрена политическая корректность как категория лингвопрагматики: проанализировано содержание понятия "политическая корректность", определены основные аспекты проблемы политической корректности в контексте политической коммуникации; указано на актуальность проблемы политической корректности с точки зрения лингвистической прагматики; доказано с помощью фактического языкового материала, что политическая корректность является органической составляющей японской лингвокультуры. Проявления политической корректности рассмотрены и проанализированы на дискурсивном, синтаксическом, морфологическом и лексическом уровнях современного японского языка.

Ключевые слова: политическая корректность, политическая коммуникация, лингвопрагматика, коммуникативная стратегия, фрейм взаимодействия, эфемизация, этнолингвокультура.

Komisarov K., PhD in Philology, associate professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

POLITICAL CORRECTNESS AS A CATEGORY OF LINGUOPRAGMATICS (THE DATA OF MODERN JAPANESE)

It is given an overview of political correctness as a category of linguopragmatics. It is analyzed the concept of political correctness, and basic aspects of the problem of political correctness in the context of political communication are defined. We also focus upon urgency of the problem of political correctness from the point of linguistic pragmatics. It is proved by actual linguistic material that political correctness is an organic component of the Japanese linguistic culture. Manifestations of political correctness are considered and analyzed on the discursive, syntactic, morphological and lexical levels of the modern Japanese language.

Tags: political correctness, political communication, linguopragmatics, communicative strategy, frame of interaction, euphemization, linguistic culture.

УДК 398.8:82

О. Кравченко, асистент
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ РЕСУРС ЧИСЛОВИХ ЗНАКІВ У КИТАЙСЬКІЙ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ

Стаття присвячена дослідженню особливостей використання числових знаків у китайськомовному Інтернет-просторі. На основі численних прикладів автор визначає специфіку використання цифр "0", "1", "2", "3" та "4" в сучасних текстах, створених китайською молоддю, що забезпечують живе, безперешкодне та дешеве спілкування. Проведене дослідження доводить, що у зв'язку з активізацією культурних, політичних та економічних контактів Китаю з іншими країнами традиційні національні константи змінюються, що виявляється також у функціонуванні цифрових позначень в Інтернет-текстах.

Ключові слова: числові знаки, універсальні концепти, китайськомовні Інтернет-тексти, Інтернет-сленг, лінгвокультурна константа.

Невід'ємний зв'язок мови та культури призвів до безперервних наукових дискусій учених-мовознавців, пов'язаних зі з'ясуванням особливостей мовної картини світу – історично сформованої сукупності уявлень про світ визначеного мовного колективу, що існує у свідомості останнього, а отже – і відображена в його мові. У свою чергу, позаяк кожна мова повсякдень використовується певною спільнотою людей, вона є своєрідним лакмусовим папірцем сприйняття цієї спільнотою навколишнього світу, результатом концептуалізації дійсності.

Проблема осмислення мовних одиниць як структурних уявлень про знання окремого колективу і досі залишається актуальною, оскільки сукупність мовних концептів визначає ментальну модель дійсності досліджуваного колективу. Людина, вивчаючи будь-яку мову, водночас засвоює і певну сукупність усталених принципів або концептів в ареалі її поширення. Ці особливі принципи, або концепти, є характерними саме для цього народу або нації, адже вони актуалізовані історично сформованими носіями конкретної мови. Саме тому, якщо людина потрапляє до іншого мовного середовища, існує реальна можливість незрозуміння нею деяких уявлень про світ, характерних для іншої нації. Проте, поруч із суб'єктивними концептами існують і об'єктивні: у такому разі йдеться про інформаційні одиниці, які є спільними для всього людства.

Одним з універсальних концептів є число – об'єкт наукового дослідження у багатьох наукових працях, серед яких особливо помітними є студії, пов'язані зі з'ясуванням специфіки використання числа в китайській мовній картині світу: Ю. Антонова (символіка китайських чисел у рамках теорії та практики між культурної комунікації) [1], М. Архіпова [2] (концепт числа в англійській та китайській мовних картинах світу), О. Донова [3] (зіставлення символів у культурній семантиці фразеологізмів китайської та російської мов), С. Доржияєва [4] (концепт "число" в англійській та китайській мовних картинах світу), Фу Кунь (функціонування фразеологізмів із числівниками 5 і більше в китайській мовній картині світу), Х. Цуй [10] (лінгвокультурологічний аспект дослідження семантики чисел у російській та китайській мовах) та ін.

Метою репрезентованого лінгвістичного дослідження є з'ясування функціонального ресурсу чисел, цифрових комбінацій у китайському молодіжному сленгу, представленого в Інтернет-мережі.

Актуальність праці зумовлена появою ряду акронімів, числових кодів, цифрових комбінацій у мові китайської молоді, що, ймовірно, мотивовано надмірним використанням молодшим поколінням технічних засобів Інтернет-комунікації.

Сьогодні бурхливий розвиток технічних засобів Інтернет-комунікації (чати, різноманітні форуми, служби обміну миттєвими повідомленнями, гостьові книги, блоги та ін.) свідчить про нову якість у спілкуванні молоді. Так, наприклад, соціальні мережі трансформували спілкування молоді на якісно новий рівень, зробивши його набагато дешевшим, зручнішим та швидшим. До того ж, вживання молоддю цифрових елементів замість звичних для китайців ієрогліфів у процесі спілкування помітно мінімізувало кількість натисків клавіш на клавіатурах молодих Інтернет-користувачів. Спершу ці новоутворення були звичайними акронімами, запозиченими з англійської мови: наприклад, ІМНО "in my humble opinion" (на мою скромну думку) або АФАК "as far as I know" (наскільки мені відомо). Згодом у Китаї почали використовувати літери латинізованої абетки пін'їнь, що спровокувало витворення власне китайських (питомих) акронімів. Таким чином, китайські акроніми, утво-

рені на основі латинських літер, увійшли до мови Інтернету, якою послуговується молодь. Серед подібних акронімів є як нейтральні одиниці, так і одиниці з виразно негативною конотацією: наприклад, GG від кит. 哥哥 – старший брат, друг, MM від кит. 妹妹 – молодша сестра, гарненька дівчина, ZF від кит. 政府 – уряд, JC від кит. 警察 – поліція, BS від кит. 鄙视 – зневажати, NB від кит. 牛屌 – пихатий, PG від кит. 屁股 – сідниці, YD від кит. 淫荡 – розпусний та ін.

При цьому слід наголосити, що ще до винайдення технічних засобів спілкування китайці вже мали звичку асоціювати числа з певними явищами та речами. На думку Ю. Антонової [1], символічне вживання й розуміння чисел (їх сполучень) у Китаї пояснюється впливом принаймні двох факторів. Перший із них пов'язаний зі східною філософією, згідно з якою весь світ поділений на два протилежні полюси: "їнь" та "ян" – світло та темрява, небо й земля, живе та неживе, чоловіче та жіноче. Другий фактор безпосередньо ототожнюється із мовними явищами: у такому разі йдеться про омофонію, яка надає числам додаткової конотації, що дозволяє визначити ставлення сучасних китайців до чисел. Крім того, Ю. Антонова зауважує, що молодь, у порівнянні зі старшим поколінням, не надає такого значення числам [1]. Схожу думку висловлює і китайський вчений-лінгвіст Х. Цуй [10]: "Джерелом переосмислення найменувань чисел є їх подібність за звучанням до емоційно-оцінкових слів". Зрозуміло, що старше покоління китайців, як правило, є більш традиційним: це виявляється у їхньому особливому прискіпливому ставленні до чисел. Крім того, символіка чисел присутня в усіх аспектах життя: під час прийому їжі, здійснення покупок, мандрівок, під час весільних та поховальних церемоній тощо. Важливо наголосити, що старше покоління китайців просто так нічого не робить: зазвичай, у кожній родині ведеться спеціальний календар, у якому розписаний кожен день (для чого він сприятливий, а для чого – ні). Перед тим як розпочинати будь-який бізнес, справляти весілля або поїхати у відпустку китайці, як правило, обов'язково мають переглянути календар. Водночас старше покоління китайців передає свої традиції молодшому, і відмова нащадків у такому разі навіть не розглядається.

Саме число, один із найдавніших концептів, дозволяє окреслити особливості, характерні певним мовам, а також зіставити характеристику західного та східного сприйняття універсуму. Мовна картина світу сучасних китайців репрезентована у народних прислів'ях та приказках, ідіоматичних виразах, фразеологізмах, оскільки саме в них зібрана вся інформація про світоуявлення китайської нації. А тому символіку чисел та ставлення сучасної молоді до цифрових знаків логічніше аналізувати не лише в контексті омофонічної тотожності китайських цифр та лексем, а й з урахуванням традиції філософсько-культурологічної думки Стародавнього Сходу.

Як відомо, у традиційній китайській культурі за кожним числом закріплені певні значення й образи. На думку відомого російського китаїста О. Кобзева [5], нумерологія фактично замінила собою формальну логіку: "Як правило, дії людей та духів повинні співпадати із числами, а співпадіння – прославляється звуками, адже тільки після співпадіння дій із числами та гармонії чисел зі звуками можна досягти єдності між духами та людьми. Тому У-ван взяв число сім, що співпадає з небесним числом, і за допомогою [такої ж кількості] музичних нот вніс гармонію у звуки. Так з'явилися сім музичних нот" [5, с. 112].

У числах закладена ідея порядку, а отже, саме числа, за китайською філософією, впорядковують світ.

При цьому парадигма чисел у китайській культурі має певну ієрархію.

Перед тим як звернутися до чисел першого десятка та їх функціональних особливостей у структурі одиниць молодіжного сленгу, зупинимося на числі "0".

Число "0" походить від арабського слова "SIFRA" (шифр), яке власного значення не має, але доповнює відсутні значення інших чисел [13, р. 1144]. Якщо тлумачити цей символ у контексті існування людини, то "0" ототожнюється зі смертю, тобто станом, у якому зазнають трансформації життєві сили. Крім того, через свою округлу форму "0" є символом безкінечності [13]. Додамо, піфагорійці вбачали в нулі першопочаток усіх речей. У даосизмі та буддизмі "0" символізує порожнечу та небуття [16]. Як бачимо, "0" доволі складний символ, оскільки є водночас і всім, і нічим. Розвиваючи тлумачення "0" як небуття, маємо зауважити, що в аналізованому символі достатньо "відкритого простору" на позначення вічного, безмежного. Іншими словами, "0" – це дао, початок, що відриває невизначений простір, який існує, але не може бути ідентифікованим.

Відповідно до китайської традиції, "0" (零) із символічним значенням "порожнечі, небуття" є досить негативною цифрою для вихідної точки відліку першого десятка. Тому в китайській літературі доволі складно знайти вирази або ідіоми, які містили б у своєму складі "0". При цьому у повідомленнях молодих користувачів китайського кіберпростору зустрічається безліч випадків вживання "0". Більшість цифр, що вживаються молоддю для кодифікації певної інформації, мають схожу вимову з питомими китайськими лексемами, заміщеними цифровою поначкою. Винятком у такому разі є цифра "0", що вживається в повідомленнях замість займенника другої особи однини "ти" та множини "ви". Хоча вимова цифри "0" [líng] у китайській мові не є абсолютно тотожною вимові займенника другої особи однини 你 [nǐ] "ти" та множини 你们 [nǐn] "ви"; випадки із вживанням "0" у значенні займенника третьої особи множини є досить частотними у повідомленнях, опублікованих китайцями в молодіжних кіберзонах. За нашими спостереженнями, найпопулярнішими цифровими комбінаціями молодіжного Інтернет-простору, що містять у своєму складі позначку "0", є:

Таблиця 1

Цифровий код	Значення	Переклад
026 [Líng èr liù]	你来了 [Nǐ lái le]	You are here (Ти тут)
028 [Líng èr bā]	你来吧 [Nǐ lái ba]	Come here (Иди сюда)
095 [Líng jiǔ wǔ]	你找我 [Nǐ zhǎo wǒ]	You are looking for me (Ти шукаєш мене)
096 [Líng jiǔ liù]	你走了 [Nǐ zǒu le]	You are leaving (Ти йдеш)
086 [Líng bā liù]	你发了 [Nǐ fā le]	You made a fortune (Ти "спіймав" удачу)
880 [Bā bā líng]	宝宝你 [Bào bào nǐ]	Hug you (Обіймаю тебе)
940 [Jiǔ sì líng]	就是你 [Jiù shì nǐ]	It is you (Це ти)

Проаналізувавши вищенаведені приклади, можемо припустити, що сучасній китайській молоді не властиве скептичне ставлення до цифри "0", оскільки Інтернет-користувачі молодшого віку сміливо вживають її під час спілкування в мережі (про це свідчить використання "0" на початку та в кінці цифрових комбінацій). Усі наведені приклади із "0" мають нейтральне семантичне навантаження, часто нуль є омофонічною заміною займенника "ти", "ви", адже вимова всіх інших цифр, що представлені у Таблиці 1, більше нагадує лексеми, які вони репрезентують. Таке використання китайською молоддю "0" як субститута займенника "ти", "ви" можна пояснити відсутністю в сучасній китайській мові більш схожих за вимовою цифр.

Числа від "1" до "10" також поділяються на ті, що "породжують" 生数, і ті, що "формують" 成数. Зокрема, "породжуючими" є числа "1", "2", "3", "4", "5", а "формуєчими" – "6", "7", "8", "9", "10" відповідно. Між ними встановлюється відповідність: "1" відповідає "6", "2" – "7" тощо [11].

За ознакою парності і непарності китайські числа поділяються на іньські та янські. Відтак, непарні числа відповідають ян 阳, парні – інь 阴. Як бачимо, весь числовий ряд – це чергування ян та інь. В "І цзін" 易经 (Книзі змін) [5] непарні позиції рис гексаграм (початкова, третя і п'ята) вважаються янськими, а парні (друга, четверта і верхня) – іньськими. Якщо, наприклад, у янській позиції зустрічається іньська риса, то така позиція останньої вважається несприятливою.

Так, 1 у західній антропологічній думці ототожнюється з *Homo erectus* ("людина прямоходяча"); застаріла назва – "архантоп"), тобто людською істотою, здатною ходити у вертикальному положенні [13]; у монотеїстичних релігіях 1 є числом Бога. Натомість піфагорійці

характеризували 1 як монаду, що символізувала Творця, а отже, асоціювалася з чоловічим началом. У сучасній західній традиції "бути номером один" означає "бути найкращим" [16].

Звернімося до особливостей китайського лінгвокультурного універсуму. У китайській культурі цифра "1" символізує цілісність та нероздільність світу, "1" відповідають такі категорії китайської філософії: "Велике Єдине" 太一, "Велика Межа" 太极. Стародавні китайці так само, як і стародавні греки, вважали, що "1" – це основа всіх чисел: саме з "1" народжуються парні та непарні числа. Китайський філософ Лао Цзи з цього приводу зауважував: "Одне народжує два, два народжує три..." [5, с. 113]. Одиниця об'єднує в собі парне та непарне, чоловіче та жіноче, а тому вона є основою світу. Показово щодо висловлених тез є китайська приказка, у складі якої є ієрогліф — (один): 一元復始, 萬象更新 ("Із приходом Нового року все оновлюється, починається заново"). Тобто, — є неподільною, оскільки "1" – це довершеність сутності, на чому неодноразово наголошували у своїх трактатах мислителі конфуціанства та Лао Цзи [15]. Як наслідок, — (одиниця) широко вживається китайцями у прислів'ях, приказках, ідіоматичних виразах та фразеологізмах. Окрім того, "1" є також одним із найуживаніших структурних елементів цифрових комбінацій у молодіжному Інтернет-дискурсі. При цьому наголосимо, у сучасній китайській мові "1" може мати два варіанти прочитання: [yí] – у значенні числівника, та [yào] – якщо вказує на цифру номера телефону, кімнати, транспорту тощо. У текстах молодіжного Інтернет-простору перший варіант вимови "1" є омофоном ієрогліфа — (один, перший, цілий, єдиний), а другий – ієрогліфа 要 (потребувати, прагнути). Наприклад,

Таблиця 2

Цифровий код	Значення	Переклад
04551 [Líng sì wú wú yǐ]	你是我唯一 [nǐ shì wǒ wéiyī]	You are the one and only for me (Ти в мене один-єдиний)
1314920 [Yī sān yī sì jiǔ èr líng]	一生一世就爱你 [yīshēng yīshì jiù ài nǐ]	Love you for a lifetime (Кохая тебе навіки)
1392010 [Yī sān jiù èr líng yī líng]	一生就爱你一人 [yīshēng jiù ài nǐ yīrén]	You are the only one person I'll love for a lifetime (Ти єдина людина, яку я кохатиму все життя)
801314 [Bā líng yī sān yī sī]	伴你一生一世 [bàn nǐ yīshēng yīshì]	Your companion forever (Твій компаньйон навіки)
1698 [Yī tiú jiù bā]	一起走吧 [yīqǐ zǒu ba]	Let's go together (Підемо разом)
516 [Wǒ yào liú]	我要溜 [wǒ yào liū]	I have to leave (Я маю піти)
517 [Wǒ yào chī]	我要吃 [wǒ yào chī]	I want to eat (Я хочу їсти)
5179 [Wǒ yào chī jiǔ]	我要吃酒 [wǒ yào chī jiǔ]	I want to drink some wine (Я хочу випити трішки вина)
51396 [Wǒ yào sān jiù liù]	我要睡觉 [wǒ yào shuìjiào]	I want to sleep now (Зараз я хочу спати)

Перші п'ять прикладів засвідчують, що цифра "1" є структурним компонентом цифрових повідомлень, тема яких пов'язана з коханням, романтичними відносинами, вічною дружбою, підтримкою тощо. Семантичне навантаження числа "1" у комбінаціях повідомлень молодіжного кіберпростору є близьким до його символіки у традиційній китайській культурі.

Другий варіант функціонування числа "1" проілюстровано у прикладах Інтернет-повідомлень № 6–9. Якщо розглядати зазначені одиниці як омофони, слід наголосити, що цифра 1 у них вимовляється як [yao] і в інтернетівській мові є функціональним аналогом ієрогліфа 要 (потребувати, прагнути), маючи абсолютно тотожну вимову з останнім, при чому 要 є питомою лексемою сучасної китайської мови.

Наступним у нашому переліку є число "2", що символізує в китайській філософії порядок і баланс. Відповідно до даоської доктрини, Всесвіт складається з полярності, вираженої в комплементарних силах інь та ян. Зокрема, у "Дао де дзін" ідеться: "Коли всі в Піднебесній дізнаються, що прекрасне є прекрасним, з'являється і потворне. Коли всі дізнаються, що добре є добрим, виникає і зло. Тому наявність і відсутність породжують одне одне, довге та коротке взаємоузгоджуються, високе і низьке взаємовизначаються; звуки, зливаючись, набувають гармонії, попереднє і наступне йдуть один за одним" [11].

Не існує жодної галузі знання у китайському культурному універсумі, де ми не зустрічалися б із численними проявами ідеї двоєдності інь та ян. Так, з особливою наочністю дана ідея заявляє про себе у традиційних для китайської культури композиціях предметів, образів, геометричних фігур, квітів (наприклад, у вирізьбленій із яшми горі у формі людської нирки). При цьому нирка символізує інь, у той час як яшма асоціюється із вищим утіленням ян. Така сама стихійна гармонія буття відображена й в інших популярних композиціях: олень (ян), що тримає у пащі чародійний гриб лічжи (інь); дракон (найвище ян) у білих хмарах (інь), або навіть морда дра-

кона (ян) і луска дракона (інь). Особливо наочними в такому разі є спостереження В. Малявіна про те, що шедеври каліграфії та живопису також оцінювалися в парадигмі гармонії інь (туш) та ян (рух пензля). Наприклад, китайський садівник міг створити повноцінний образ взаємодії інь та ян, поставивши поряд два дерева чи камінця у спеціально підібраному посуді. Важливо, що подібної мети можна було досягти, комбінуючи кольори, наприклад, червоний та зелений тощо [8, с. 300].

Проте, як зазначає С. Доржиева, число "2" у китайській мові також може вживатися у значенні "мізерності, нижчої якості", тобто функціональне навантаження числа "2" також не однорідне. У якості прикладів, у яких "2" набуває негативного значення, дослідниця наводить такі фразеологізми: "两败俱伤" (букв. "дві сторони зазнали великих втрат у боротьбі"); "两虎相都" (букв. "дві сильні людини ведуть боротьбу"); "两面三刀" (букв. "дві сторони, три ножа, про подвійну гру").

У сучасному китайському культурному просторі актуалізоване повір'я про те, що все подвійне приносить благословення. Багато прикрас для урочистостей мають бути представлені в парній кількості, подарунки на китайські свята також презентуються попарно. Під час святкування китайського Нового року банери, як правило, розташовані симетрично обіруч від дверей. Прикраси традиційного китайського весілля часто містять ієрогліф 囍 (подвійне щастя), який, у свою чергу, є комбінацією двох ієрогліфів 喜 (xǐ) – "щастя", "радість", "бажаність" тощо.

Крім того, число "2" в сучасній китайській мові має два варіанти вимови: [èr] (ієрогліфічний запис 二) у значенні порядкового числівника та [liǎng] (ієрогліфічний запис 两) – кількісний числівник. У повідомленнях молодіжної Інтернет-спільноти можна знайти обидва випадки вживання цифри "2". Звернімо увагу на такі комбінації:

Таблиця 3

Цифровий код	Значення	Переклад
520 [Wǔ'èr líng]	我爱你 [Wǒ ài nǐ]	I love you (Я тебе кохаю)
5240 [Wǔ'èrsì líng]	我爱是你 [Wǒ ài shì nǐ]	My love is you (Моє кохання – це ти)
5201314 [Wǔ'èr líng yī sān yī shì]	我爱你一生一世 [Wǒ ài nǐ yīshēng yīshì]	I love you for a lifetime (Любитиму тебе вічно)
721 [Qī'èryī]	亲爱的 [Qīng'ài de]	Dear (Дорогий (-а-), любий (-а-))
812 [Bā yào liǎng]	不要来 [Bù yào lái]	Don't want to come (Я не хочу приходити)
512 [Wǔ yī liǎng]	我已来 [Wǒ yǐ lái]	I am already came here (Я вже тут)

Як підтверджують вищенаведені приклади, цифра "2" [èr] в інтернетівській мові виконує функцію семантичного аналога ієрогліфа 愛 [ài] китайської літературної мови: при цьому наголосимо, що аналізоване число є омофоном вказаного ієрогліфа. Семантика цифрових комбінацій із числом "2" пов'язана з ідеєю кохання, романтичних відносин. Проте не варто плутати комбінацію цифр "520" (我爱你) у значенні "Я тебе кохаю" із "250" (二百五). Остання комбінація характеризується негативною конотацією, передаючи значення "дурень, телепень". 二百五 [èrbǎiwǔ] у китайській мові перекладається як "двісті п'ятдесят", що становить половину (250 грамів) китайського фунта (斤 – "цзинь", міра ваги, 500 грамів). Молоді користувачі Інтернет-спільноти охоче використовують число "250" у значенні "півмозку", характеризуючи певного користувача як такого, що має "250 грамів мозку" (тобто йдеться про не дуже розумну людину). Також можливим є вживання "2" із варіантом вимови [liǎng] у якості омофона ієрогліфа 来 [lái] китайської літературної мови, проте такі випадки не є частотними.

Число "3" китайці асоціюють із досконалістю, цілісністю та довершеністю [13]. Згідно з "Лі цзі" або "Книги обрядів" (礼记), людина, зважаючи на своє проміжне

становище між Небом і Землею, має безпосереднє відношення до трійки [14].

Відомий китайський філософ Лао Цзи наголошував, що "Дао породжує єдність; єдність, у свою чергу, створює тріаду, а тріада дає початок всім речам" [17]. Подібної думки дотримувався і Конфуцій, вживаючи число "3" у якості символу: зокрема, "三人行，必有吾師焉" [19] // "Якщо троє із нас ідуть разом, то як мінімум один із двох інших може бути моїм учителем. Відзначивши вміння останнього, я їх наслідую, невміння – уникаю". Увиразнюють артикульовані ідеї відомого китаєзнавця М. Анашиної [11], відповідно до яких 三 [sān] (три) символізує Велику Тріаду – Небо 天, Землю 地 та Людину 人. При цьому дослідниця посилається на такі рядки трактату "Ле-цзи":

- Призначення Неба – народжувати і укривати.
- Призначення Землі – вигодувати і підтримувати.
- Призначення мудрих – наставляти і виховувати [11].

Як один із цифрових елементів коду в молодіжній Інтернет-комунікації число 三 [sān] ототожнюється із семантикою лексем 想 [xiǎng] – хотіти, думати, 生 [shēng] – жити, життя, народжувати та 长 [cháng] – довго. Звернімо увагу на приклади, представлені у таблиці:

Таблиця 4

Цифровий код	Значення	Переклад
0358 [Líng sān wǔ bā]	你想我吧 [Nǐ xiǎng wǒ bā]	You miss me? (Ти сумуєш за мною?)
338 [Sān sān bā]	想想吧 [Xiǎng xiǎng ba]	Let's think about it (Подумаймо над цим)
372 [Sān qī èr]	想起来 [Xiǎng qǐ lái]	Thinking of getting up (Хочу прикинутися)
3344 [Sān sān sì sì]	生生世世 [Shēng shēng shì shì]	For generations (Із покоління в покоління)
5376 [Wǔ sān qī liù]	我生气了 [wǒ shēng qì le]	I got angry (Я розгнівався)
3399 [Sān sān jiǔ jiǔ]	长长久久 [cháng cháng jiǔ jiǔ]	For a long time (Надовго)

Число "4" [sì] в китайському лінгвокультурному континуумі є одним із найбільш суперечливих. З одного боку, "4" символізує сторони світу 四大, чотири сезони року 四时四期, чотири символи 四象 "Книги змін", а з іншого, омофоном "4" є ієрогліф 四 – "смерть, вмирати". Саме через тотожність у звучанні "4" з ієрогліфом 四 у Китаї прийнято оминати це число. Особливо яскраво це спостерігається у житлових будинках, у лікарнях (так, словосполучення 四楼 перекладається як "поверх смерті"). У ліфтах також часто відсутня кнопка четвертого поверху: замість неї присутні позначення на кшталт: "1", "2", "3", "5A", "5B". Крім того, ймовірно, що не знайдеться китайців, охочих мати цифру "4" у номері свого мобільного телефону.

Цікаво, що "4" в Китаї нерідко замінюють буквою "F" (початкова літера у назві четвертої ноти "фа"). Однак найстрашнішою для китайців цифровою комбінацією є "42", вимова якого наближена до словосполучення 四儿 – "мертвий син". Іншою цифровою комбінацією з негативною конотацією є "174", омофон словосполучення 起四 – букв. "вмерти разом". Разом із тим, "48", хоча й містить "4", проте не набуває негативних конотацій: комбінація тлумачиться не як "смертельні гроші", а як "гроші, що добувалися тяжкою, виснажливою працею".

Як зазначає О. Донова [3], у разі поєднання "4" і "3" у фразеологічній одиниці, остання, як правило, набуває негативною конотації [за термінологією О. Донової – "отрицательную оценочность", О. Д.]. Дослідниця аргу-

ментує свою думку такими прикладами: 不三不死 – букв. "Ні три, ні чотири", тобто відповідниками аналізованої паремії в українській мові є "Ні те, ні се", "Ні риба, ні м'ясо" тощо. Якщо ж вираз уживається щодо людини, то йдеться про "темну" особистість" або "людину безпутну, ні на що не придатну; 丢三落四 – букв. "Втратити три і упустити чотири" / "Пропустити тут, упустити там". Відтак, аналізований вислів вживається щодо незібраної, розсіяної людини.

Як бачимо, молоді користувачі Інтернет-простору поширили традиційне для китайської культури негативне забарвлення "4" (зв'язок із концептом "смерть"), використовуючи відповідні цифрові комбінації. Окрім традиційного негативного семантичного навантаження, "4" в Інтернет-просторі, набуває нейтрального забарвлення, зокрема, йдеться про цифрові комбінації, у яких "4" вживається у значенні китайського дієслова зв'язки 是 – (є, бути) (табл. 5).

Проаналізований матеріал засвідчує активне використання китайськими Інтернет-користувачами цифрових комбінацій, акронімів, у складі яких числа набувають нового значення, що не завжди узгоджується із традиційними уявленнями китайського лінгвокультурного простору. Усе це свідчить про активні трансформаційні процеси, що супроводжують розвиток сучасної китайської мови. Визначена парадигма лінгвістичних досліджень детермінує перспективність суміжних студій, що дозволять ґрунтовніше проаналізувати актуальні процеси в сучасній Інтернет-комунікації, а отже, і зміни у китайській концептуалізації дійсності.

Таблиця 5

Цифровий код	Значення	Переклад
04551 [Ling si wu wu yi]	你是我唯一 [Nǐ shì wǒ de wéiyī]	You are my only one (Ти є моїм єдиним)
5240 [Wǔ'èrsiling]	我爱你 [Wǒ ài shì nǐ]	My love is you (Моїм коханням є ти)
456 [Sìwǔliù]	是我啦 [Shì wǒ la]	It's me (Це є я)
748 [Qīsbā]	去死吧 [Qù sǐ ba]	Go to hell! (Йди вбийся!)
246 [Èrsīliù]	饿死了 [È sǐ le]	I am starving to death (Я до смерті голодний)

Список використаних джерел:

1. Антонова Ю. А. Символика китайских чисел в рамках теории и практики межкультурной коммуникации [Электронный ресурс]. – Режим доступа от 30.08.2016 : <http://cyberleninka.ru/article/n/simvolika-kitayskih-chisel-v-ramkah-teorii-i-praktiki-mezhkultur-noy-kommunikatsii.pdf>.
2. Архипова М. В. Концепт числа в английской и китайской языковой картине мира / Архипова М. В., Абитова Ю. Ф. // Вестник Челябинского государственного университета. – 2006. – № 3. – С. 144.
3. Дюнова О. В. Сопоставление символов в культурной семантике фразеологизмов китайского и русского языков [Электронный ресурс] // Мир науки, культуры, образования. – 2009. – № 3. – Режим доступа от 01.09.2016 : <http://cyberleninka.ru/article/n/sopostavlenie-simvolov-v-kulturnoy-semantike-frzeologizmov-kitayskogo-i-russkogo-azykov>.
4. Доржиева С. С. Концепт "Число" в английской и китайской картинах мира [Электронный ресурс] // Филологические науки/7. Речь, язык, речевая коммуникация. – Режим доступа від 29.08.2016 : http://www.rusnauka.com/15_KPSN_2015/Philologia/7_193566.doc.htm.
5. Кобзев А. И. Учение о символах и числах в китайской классической философии / А. И. Кобзев. – М. : Наука ; Издательская фирма "Восточная философия", 1993. – 432 с.
6. Кулманова Е. В. Психология студентов и развитие их мотивации к изучению китайского языка / Е. В. Кулманова // Психология и педагогика: методика и проблемы практического применения. 2010. – № 12–2. – С. 105–110.
7. Лю Гуанчжуй. Культура и обычаи русского и китайского языков / Лю Гуанчжуй. – Пекин, 1999.
8. Малявин В. В. Китайская цивилизация. / В. В. Малявин. – М. : "Издательство Апрель", ООО "Издательство АСТ", Издательско-продюсерский центр "Дизайн. Информация. Картография", 2000. – 632 с: ил., карт.
9. Скромных В. Э. Концепт числа в русской и китайской культурах с точки зрения фразеологических единиц / В. Э. Скромных // Молодой ученый. – 2015. – № 18. – С. 532–534.

10. Цуй Х. Е. Семантика наименований чисел в русском и китайском языках: лингвокультурологический аспект : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.20 / Цуй Х. Е. – Краснодар, 2003. – 20 с.

11. Числа и их символика в китайской культуре [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://anashina.com/chisla-v-kitajskoj-kulture>.

12. Семантика наименований чисел в русском и китайском языках [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://cheloveknauka.com/semantika-naimenovaniy-chisel-v-russkom-i-kitayskom-yazykah> (дата обращения 09.09.2015).

13. Chevalier J. A dictionary of symbols // Chevalier & Gheerbrant. – New York : Penguin, 1996.

14. Eberhard W. Times dictionary of Chinese symbols / Eberhard W. // G. L. Campbell (Trans.). – Singapore : Federal Eberhard, 1990. – P. 288.

15. Lip E. Chinese numbers: Significance, symbolism and traditions / E. Lip. – Singapore : Heian International Inc., 1990.

16. Symbols, signs and visual codes / O'Connor & Airey. – London : Southwater O'Connor & Airey, 2007. – P. 28.

17. Tao Te Ching [Electronic resource]. – Access mode : http%3A%2Fwww.with.org%2Ftao_te_ching_en.pdf.

18. Tikhonova E. V. Information and Communication Technologies in the Teaching of Interpreting / Tikhonova E. V., Tereshkova N. S. // Procedia – Social and Behavioral Sciences. 2014. – Т. 154. – С. 534–538.

19. Transmit 7, Analects [Electronic resource]. – Access mode : http%3A%2F%2Fwww.columbia.edu%2F%2Fcup%2Fconfucius_teacher.pdf

20. 林. 俄语语言国情学. 长春, 吉林大学出版社, 1996. 718页 // Тань Лин. Лингвострановедение русского языка / Тань Лин. – Чанчунь : Издательство Цзилинского университета, 1996. – С. 718.

Надійшла до редколегії 20.10.16

Кравченко Д., ассистент

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев

ФУНКЦИОНАЛЬНИЙ РЕСУРС ЧИСЛОВЫХ ЗНАКОВ В КИТАЙСКОЙ ИНТЕРНЕТ-КОММУНИКАЦИИ

Статья посвящена исследованию особенностей использования числовых знаков в китайском Интернет-пространстве. На основании многих примеров автор определяет специфику употребления цифр "0", "1", "2", "3" и "4" в современных текстах, созданных китайской молодежью, что обеспечивает живое, беспрепятственное и дешевое общение. Проведенное исследование доказывает, что в связи с активизацией культурных, политических и экономических контактов Китая с другими странами традиционные национальные константы меняются, что проявляется также в функционировании цифровых обозначений в Интернет-текстах.

Ключевые слова: числовые знаки, универсальные концепты, китайские Интернет-тексты, Интернет-сленг, лингвокультурная константа.

Kravchenko D., teaching assistant

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

FUNCTIONAL RESOURCES OF NUMERICAL SIGNS IN THE CHINESE INTERNET-COMMUNICATION

The article investigates the specific use of numerical signs in the Chinese Internet-space. On the basis of many examples the author defines the specific use of numerals "0", "1", "2", "3" and "4" in modern texts of Chinese youth, which provides quick, smooth and low-cost communication. The study shows that traditional national constants change due to the intensification of cultural, political and economic contacts of China with other countries, which is also manifested in the functioning of numerical signs in Internet-texts.

Tags: numerical signs, universal concepts, Chinese Internet-texts, Internet-slang, linguistic and cultural constant.